Oncologie

Afsluiten van de chemo-therapiepomp

Informatie voor patiënt
en thuisverpleging

az Rivierenland

Beste **patiënt,**

Je behandelend arts heeft een chemotherapiebehandeling voorgeschreven waarbij je een chemotherapiepompje mee naar huis krijgt.

Deze chemotherapiepomp is een klein, draagbaar infusiesysteem dat je medicatie veilig en geleidelijk toedient. De pomp bevat een elastische ballon die zich uitzet wanneer hij wordt gevuld met medicatie. Door de druk in de ballon stroomt het geneesmiddel via een slangetje automatisch je lichaam in, geholpen door je lichaamstemperatuur. Een speciale regelaar zorgt ervoor dat dit aan een constante en veilige snelheid gebeurt.

Tijdens de infusie wordt de ballon steeds kleiner en uiteindelijk helemaal plat als de medicatie volledig is toegediend. Afhankelijk van je therapie gebeurt dit over 24 uur, 48 uur, 5 dagen of 7 dagen.

Controle van de toediening
Je kunt zelf controleren of de medicatie goed wordt toegediend door te kijken of de ballon kleiner wordt. Dit zie je het best aan de streepjes op het plastic omhulsel. **Koppel het pompje nooit zelf af!** Dit gebeurt altijd in het ziekenhuis of door je thuisverpleegkundige.

Belangrijke aandachtspunten

Zolang de pomp is aangesloten:

- **vermijd je zware fysieke inspanningen**
- **mag je niet in de douche of in bad**, om te voorkomen dat de kleefpleisters loskomen.

Mogelijke problemen

- **De ballon blijft even groot na 24 uur**
  Neem meteen contact op met het dagziekenhuis of, buiten de openingsuren, met de spoeddienst.
- **De leiding komt los van je huid**
  Plak deze voorzichtig vast met een kleefpleister.
- **Er komt bloed in de leiding**
  Sluit de klem en neem contact op met het dagziekenhuis. Controleer of er geen medicatie op je huid of kleding is gelekt.
- **Er is medicatie gelekt**
  Sluit onmiddellijk de klem. Was je huid en handen goed met water en zeep, trek schone kleren aan en was de besmette kleding apart met een koud spoelprogramma. Kom daarna naar dagziekenhuis (tijdens de openingsuren) of de spoeddienst (buiten de openingsuren).
- **De pomp is volledig losgekoppeld**
  Sluit de klem en probeer de leidingen niet opnieuw aan te koppelen. Was je huid en handen goed met water en zeep en ga naar het dagziekenhuis of de spoeddienst. Breng altijd je pompje mee.

Heb je vragen of twijfels? Aarzel niet om contact op te nemen met je zorgteam. We staan voor je klaar!

Beste **thuisverpleegkundige,**

De elastomeerpomp wordt gebruikt voor de continue toediening van 5FU (fluoro-uracil), een cytostaticum of chemotherapeuticum. De toediening kan variëren in duur: 24 uur, 48 uur, 5 dagen of 7 dagen.

Belangrijke voorzorgsmaatregelen

5FU is een chemotherapeuticum en vereist de nodige voorzichtigheid bij manipulatie. Dit geldt zowel voor jezelf als voor de patiënt en zijn familie.

Vermijd rechtstreeks contact met het product. Draag daarom steeds onsteriele wegwerphandschoenen bij elke manipulatie. Spoel bij accidenteel contact met 5FU of gemorste medicatie de contactplaats overvloedig met water.

Afschakelen van de elastomeerpomp

De pomp mag pas worden afgekoppeld wanneer deze volledig leeg is. Dit wil zeggen dat de ballon binnenin de fles volledig plat moet zijn tot tegen het staafje in het midden van de pomp.
Het vloeistofniveau in het ballonnetje neemt af; dit kan gecontroleerd worden aan de indicatielijnen op het plastic omhulsel.
Indien de pomp niet volledig leeg is, mag ze niet verwijderd worden!

Aandachtspunten

- Draag wegwerphandschoenen bij elke manipulatie!
- Bij lekkage en/of loskoppeling van de leiding: sluit de klem onmiddellijk en verwijder de aanpriknaald niet.
- Bij problemen of vragen bij het afschakelen van de pomp, neem contact op met:
    - dagziekenhuis geneeskunde campus Bornem: 03 890 17 43 (weekdagen 08:00u - 17:45u)
    - dagziekenhuis geneeskunde campus Rumst: 03 880 99 90 (weekdagen 08:00u - 17:45u)
    - Buiten deze uren of in het weekend: spoedgevallen

Werkwijze voor het afschakelen

Benodigd materiaal

- 1 paar onsteriele handschoenen
- 1 spuit van 20 ml
- 1 optreknaald
- 1 kleefpleister
- 1 depper
- 20 ml NaCl 0,9% (meegegeven mini-baxter met patiënt vanuit dagziekenhuis)

Gebruik nooit spuiten kleiner dan 20 ml.

STAP 1. Ontsmet de handen.

STAP 2. Trek 20 ml NaCl 0.9% op in een luerlock spuit van 20 cc.

STAP 3. Doe onsteriele handschoenen aan.

STAP 4. Haal de pomp uit het blauwe zakje (of heuptasje) en controleer of de pomp volledig leeg is.

STAP 5. Zet de klem ter hoogte van de aanpriknaald dicht (open de klem, plaats de leiding tussen de klem en duw de klem dicht).

STAP 6. Leg een onderlegger onder de aansluiting aanpriknaald en leiding elastomeerpomp.

STAP 7. Verwijder de klevers ter hoogte van het aansluitingspunt.

STAP 8. Neem een kompres met ontsmettingsmiddel en houd deze onder de aansluiting tussen de aanpriknaald en elastomeerleiding.

STAP 9. Houd het kompres tegen de elastomeerleiding. Dit is belangrijk, want deze kan resten van cytostatica bevattenen) zet de spuit van 20 ml NaCl 0.9% op de aansluiting van de naald.

STAP 10. Verwijder het dopje bovenaan de pomp en draai de leiding van de pomp hierop vast, zodat dit een gesloten systeem wordt en geen medicatie meer kan lekken.

STAP 11. Geef de elastomeerpomp in een gesloten plastiek zakje mee naar het dagziekenhuis.

STAP 12. Spoel de poortkatheter: spuit 20 ml NaCl 0.9% pulserend in. Bij de laatste ml sluit je de klem, terwijl je nog even druk blijft uitoefenen op de spuit. We gebruiken geen heparine meer!

STAP 13. Verwijder de veiligheidsnaald door het plaatje tegen de huid te drukken/ fixeren en de naald loodrecht uit te trekken. Op deze manier zijn prikaccidenten met de naald (bijna) niet mogelijk.

STAP 14. Verwijder de naald in een naaldcontainer.

STAP 15. Breng een kleine kleefpleister aan op het insteekpunt van de poortkatheter.

STAP 16. Doe je handschoenen uit.

STAP 17. Ontsmet je handen.

CAMPUS RUMST

's Herenbaan 172 | 2840 Rumst
03 880 90 11

CAMPUS BORNEM

Kasteelstraat 23 | 2880 Bornem
03 880 90 11

CAMPUS WILLEBROEK

Tisseltsesteenweg 27 | 2830 Willebroek
03 880 90 11

ref.: 50120295 (R) - 50006432 (B)
versie: 08/05/2025
foto's & illustraties: Adobe stock
eigenaar: Julie Verheyden, adjunct hoofdvpl dagziekenhuis Bornem
v.u.: Sofie Vermeulen, communicatieverantwoordelijke

Maatschappelijke zetel:
vzw AZ Rivierenland | 's Herenbaan 172 | 2840 Rumst
RPR 0416 851 659 | Erkenningsnummer 104 | Bevoegde rechtbank: Antwerpen

www.azrivierenland.be | info@azr.be

az Rivierenland